

Glossary

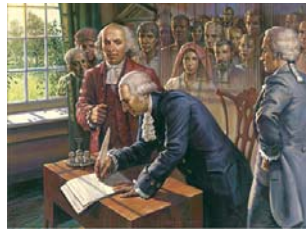
High School Level

United States History & Government Glossary

English / Polish

Translation of United States History &
Government terms based on the
Coursework for United States History &
Government Grades 9 to 12.

Word-for-word glossaries are used for testing
accommodations for ELL/LEP students

Last Updated: 08/13/09

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of the University

MERRYL H. TISCH, <i>Chancellor</i> , B.A., M.A., Ed.D.	New York
MILTON L. COFIELD, <i>Vice Chancellor</i> , B.S., M.B.A., Ph.D.	Rochester
ROBERT M. BENNETT, <i>Chancellor Emeritus</i> , B.A., M.S.	Tonawanda
SAUL B. COHEN, B.A., M.A., Ph.D.....	New Rochelle
JAMES C. DAWSON, A.A., B.A., M.S., Ph.D.	Plattsburgh
ANTHONY S. BOTTAR, B.A., J.D.	Syracuse
GERALDINE D. CHAPEY, B.A., M.A., Ed.D.	Belle Harbor
HARRY PHILLIPS, 3rd, B.A., M.S.F.S.	Hartsdale
JOSEPH E. BOWMAN, JR., B.A., M.L.S., M.A., M.Ed., Ed.D.....	Albany
JAMES R. TALLON, JR., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
KAREN BROOKS HOPKINS, B.A., M.F.A.....	Brooklyn
CHARLES R. BENDIT, B.A.	Manhattan
BETTY A. ROSA, B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.....	Bronx
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester

Interim President of the University and Commissioner of Education

CAROLE F. HUXLEY

Senior Deputy Commissioner of Education, P-16

JOHANNA DUNCAN-POITIER

Associate Commissioner for Curriculum and Instructional Support

JEAN STEVENS

Coordinator, Office of Bilingual Education and Foreign language Studies

PEDRO J. RUIZ

Acknowledgements:

The New York State Education Department Glossaries for English Language Learners were reviewed and updated during the 2008-2009 school year. We would like to thank in these efforts the New York State Education Department Language BETACs (Spanish, Asian and Haitian Bilingual Education Technical Assistance Centers), the NYS Office of Curriculum, Instruction and Instructional Technology; the New York City Department of Education Office of English Language Learners, and the NYC Department of Education Translation and Interpretation Unit.

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including brail, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

L

English – Polish

labor - praca

Labor Standards Act – Ustawa o Kodeksie Pracy

laissez-faire – polityka wolnej ręki

land grants – rządowe darowizny ziemi

Land-Lease Act – Ustawa o Dzierżawie Ziemi

Last Frontier – Ostatnie Kresy

law(s) – prawo; prawa

leader(s) – przywódca (y)

leadership - przywódctwo

League of Nations – Liga Narodów

legislation - ustawodawstwo

legislative branch – branża ustawodawcza

legislative process – procedura ustawodawcza

libel – zniesławienie drukiem

life expectancy – przeciętna długość życia

limited government – ograniczony system rządzenia

line item veto – weto szczegółowe

literacy test – test z piśmienności

lobbying - lobbing

lobbyist - lobista

local community – wspólnota miejscowa

local government – samorząd miejscowy;

lockout - lokaut

loose constructionist – konstruktywista liberalny

Louisiana Purchase – Zakup Luizjany

Loyalist - lojalista

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

M

English – Polish

MacArthur Constitution – Konstytucja MacArthura

machine politics – partyjne sterowanie polityką

Magna Carta – Magna Carta

majority rule – rząd większości

maldistribution – szkodliwy rozdział

mandate - zlecenie

Manhattan Project – Projekt “Manhattan”

Manifest Destiny – Deklaracja Przeznaczenia

manufactured goods – dobra wyprodukowane

market economy – ekonomia rynkowa

Marshall Plan – Plan Marszala

martial law – stan wojenny

Mason-Dixon Line – Granica Mason-Dixon

Mayflower Compact – Ugoda z Mayflower

medicaid – medicaid

medicare – medicare

melting pot – tygiel (etniczny)

mercantilism - merkantylizm

merchandising - sprzedawanie

metro area – obszar metropolii

Mexican Cession – Cesja Meksykańska

Mexican Revolution – Rewolucja Meksykańska

Mexican War – Wojna z Meksykiem

Middle Atlantic – Stany Środkowe nad Atlantykiem

migration - migracja

military - wojskowy

militia - milicja

minority - mniejszość

minutemen – milicja z okresu Rewolucji amerykańskiej

misdemeanor – drobne wykroczenie prawne

Missouri Compromise – Kompromis Missouri

mobilization -mobilizacja

monopoly - monopol

Monroe Doctrine – Doktryna Prezydenta Monroe

Montgomery Bus Boycott – Bojkot Autobusowy w Montgomery

Mormon Church – Kościół Mormoński

muckrakers – dziennikarze demaskujący nadużycia

multicultural(ism) – wielokulturowy (-wość)

multinational corporation – firma międzynarodowa

municipal - miejski

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

N

English – Polish

nation - naród

National Association for the Advancement of Colored People (NAACP) - Narodowe Stowarzyszenie dla Awansu Ludzi Koloru (NAACP)

National Organization of Women (NOW) - Narodowa Organizacja Kobiet (NOW)

National Socialist Party – Narodowa Partia Socjalistyczna

nationalism - nacjonalizm

nation-state - państwo

Native American Indian – Indianin amerykański

natural resources – zasoby naturalne

natural rights – prawa przyrodzone

naturalization – procedura uzyskania obywatelstwa

naval forces – marynarka wojenna

navigation - żegluga

necessary and proper clause – klauzula o uprawnieniach niezbędnych i właściwych

negotiation – negocjacja

neutrality - neutralność

New Deal – Nowy Ład

New Federalism – Nowy Federalizm

New Frontier – Nowe Kresy

New York State Constitution – Konstytucja Stanu Nowy Jork

nonpartisan - bezstronny

non-violence – walka bez gwałtu

normalcy – normalny stan

North - północ

North American Free Trade Agreement (NAFTA) – Porozumienie o Wolnym Handlu w Północnej Ameryce (NAFTA)

North Atlantic Treaty Organization (NATO) – Pakt Północno-Atlantycki (NATO)

northeast – północny-wschód

northwest – północny-zachód

Northwest Ordinance – Zarządzenie dotyczące terenów Północnego Zachodu

nuclear families – rodziny pełne

nullification - unieważnienie

nullify - unieważnić

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

O

English – Polish

oil crisis – kryzys naftowy

Old Imperialism – Stary Imperializm

Open Door Policy – Polityka Otwartych Drzwi

open shop – otwarty zakład pracy

opposition - opozycja

ordinance - zarządzenie

overexpansion – nadmierna ekspansja (rozrost)

overproduction - nadprodukcja

ownership – posiadanie na własność; prawo własności

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

P

English – Polish

Pacific Northwest – Północny Zachód St. Zjedn.

pacifism - pacyfizm

pardon - przebaczenie

Paris Peace Accords – Paryskie Układy Pokojowe

parliament - parlament

parliamentary democracy – demokracja
parlamentarna

partitioned - podzielony

partnerships - spółki

past – przeszłość; przeszły

patriotism - patriotyzm

patronage – rozdawanie posad; patronat

peace movement – ruch pokojowy

peace treaty – traktat pokojowy

perestroika - pierestroika

persecution - prześladowanie

Persian Gulf Crisis – Kryzys w Zatoce Perskiej

philanthropy - filantropia

physical environment – środowisko fizyczne

physical maps – mapy fizyczne

Plains States – Stany Preriowe

plantation system – system plantacji

Pledge of Allegiance – Ślubowanie Wierności

pluralism - pluralizm

pocket veto – weto kieszonkowe

political affairs – sprawy polityczne

political boundaries – granice polityczne

political cartoons – kreskówki polityczne

political corruption – korupcja w polityce

political institutions – instytucje polityczne

political machine – machina polityczna

political maps - mapy polityczne

political organization – organizacja polityczna

political party – partia polityczna

political platform – platforma polityczna

political power – polityczna władza

political radicals – polityczni radykałowie

political systems – systemy polityczne

poll tax – podatek pogłówny

pollution - zanieczyszczenie

popular sovereignty – suwerenność powszechna

popular vote – głos powszechny

Populist Movement – Ruch Populistyczny

pork-barrel legislation – ustawodawstwo “dostępu
do słoniny”

post-industrial society – społeczeństwo epoki
poprzemysłowej

post-modern era – epoka post modernizmu

postwar - powojenny

poverty – nędza; ubóstwo

prairie - prerje

preamble - wstęp

Preamble of the Constitution – Wstęp do Konstytucji

prejudice - uprzedzenie

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

president - prezydent

President of the United States – Prezydent Stanów
Zjednoczonych

President Pro-tem (of the Senate) – Marszałek
Tymczasowy Senatu

presidio – fort z garnizonem

privateer – korsarz

productivity – wydajność; produktywność

Progressive Movement – Ruch Reformatorski

progressive tax – podatek stopniowy

Prohibition - Prohibicja

propaganda - propaganda

proportional representation – reprezentacja
proporcjonalna

proprietorship - własność

prosperity - dobrobyt

protect - chronić

protectionist - protekcjonista

protective tariff – taryfa ochronna

protectorate - protektorat

protest (march) – marsz protestacyjny

public education – państwowy system oświaty

public land – ziemie narodowe

public policy – polityka powszechna

pump priming – puszczenie w ruch

Puritan work ethic – purytańska etyka pracy

Puritans - Purytanie

pursuit of happiness – gonitwa za szczęściem

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

Q

English – Polish

Quakers - Kwakierzy

quarantine - kwarantanna

quorum - kworum

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

R

English – Polish

racial - rasowy	representation – reprezentacja; przedstawicielstwo
racial group – grupa rasowa	representative – przedstawiciel; parlamentarzysta
racial segregation – segregacja rasowa	representative democracy – demokracja reprezentatywna
racism - rasizm	representative government – rząd przedstawicielski
radical - radykalny	repression – represja; tłumienie
ratification – ratyfikacja; zatwierdzenie	republic - republika
ratify – ratyfikować; zatwierdzić	Republican - Republikanin
real politik – polityka realistyczna	Republican Party – Partia republikańska
real wages – zarobek rzeczywisty	reservations - zastrzeżenia
rebate - rabat	resignation - rezygnacja
recall - odwołać	resolution - postanowienie
recession - recesja	resources - zasoby
reciprocity - odwzajemnienie	respect – respekt; szacunek
Reconstruction - Rekonstrukcja	return to normalcy – powrót do normalności
Red Scare – Trwoga przed Czerwonymi	revenue tariff – taryfa dochodowa
redistribution of wealth – rozdział bogactw	revolution - rewolucja
referendum - referendum	rider - dodatek
refugee - uchodźca	rights - prawa
region - rejon	rights of the accused – prawa oskarżonego
regionalism - regionalizm	Right-Wing groups – ugrupowania prawicowe
regulation - przepis	riot - zamieszka
religion - religia	river systems – systemy rzeczne
religious beliefs – przekonania religijne	roads - drogi
religious group – grupa religijna	Roosevelt Corollary – Wniosek Bezpośredni Roosevelta
reparation – odszkodowanie (wojenne)	Rosenberg trials – Sprawa Rosenbergow
repeal - odwołanie	

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

Rugged Individualism – Krzepki Indywidualizm

rural - wiejski

rule of law – rządy prawa

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

S

English – Polish

Sacco and Vanzetti case – sprawa sądowa Sacco i Vanzettiego	separation of powers – separacja władz
salutary neglect – okres pożytecznego zaniedbania	settlement house – instytucja opieki społecznej
Sandinistas - Sandyniści	sharecropping - dzierżawa
satellite nations – kraje satelickie	Shay's Rebellion – Bunt Shaya
scabs - łamistrajcy	Sherman Anti-Trust Act – Ustawa Anty-Trustowa Shermana
scalawags – południowa łobuzeria	sit-in – strajk studencki (na siedząco)
scandal - skandal	slave trade – handel niewolnikami
scarcity – brak; szczupłość	slave uprisings – powstania niewolników
Scopes trial – Sprawa Scopesa	slavery - niewolnictwo
secede – wystąpić ze związku	slums - rudery
secession – secesja; wystąpienie	social behavior – zachowanie publiczne
Second Continental Congress – Drugi Kongres Kontynentalny	social contract – społeczna umowa
sectionalism - partykularyzm	Social Darwinism – darwinizm społeczny
securities – papiery wartościowe	social gospel – ewangelia społeczna
Securities and Exchange Commission (SEC) – Komisja d/s Papierów Wartościowych i Dewiz (SEC)	social security – zabezpieczenie społeczne (dla emerytów)
sedition - bunt	social services – usługi społeczne
Sedition Act – Ustawa o Buntach	social tensions – napięcia społeczne
segregation - segregacja	socialism - socjalizm
self-determination – samostanowienie	Socialist Party – Partia Socjalistyczna
Senate - Senat	Socialist Republics – Republiki socjalistyczne
Seneca Falls – Seneca Falls	society - społeczeństwo
separate but equal – oddzielny ale równy	sociology - socjologia
separation - separacja	soldiers - żołnierze
separation of church and state – separacja państwa i Kościoła	South - Południe
	sovereignty - suwerenność

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

Soviet Union – Związek Radziecki

space race – wyścig o kosmos

Spanish Civil War – Hiszpańska Wojna Domowa

spatial patterns – wzory przestrzenne

Speaker of the House – Marszałek Sejmu

Special Olympics – Olimpiada dla Niezdolnych

specie - moneta

speculation - spekulacja

sphere of influence – sfera wpływu

spiritual beliefs – przekonania duchowe

spoils system – system politycznych
wynagrodzeń

Square Deal – Uczciwy Ład

Stamp Act – Ustawa o Opłatach Stemplowych

Star Wars – Wojny Gwiazdne

starvation - głodowanie

state – stan; państwo

state action – czyn państwowy

state government – rząd stanowy

state legislature – stanowe ciało ustawodawcze

statehood - status stanu

stereotype - stereotyp

stewardship theory – teoria zarządzania

stock – kapitał akcyjny

stock market crash – krach giełdy

strict construction – ścisła interpretacja konstytucji

strikes - strajki

submission – przedłożenie; uległość

subsistence farming – produkcja rolnicza na własne
potrzeby

suburban - przedmiejski

suburbanization – rozwój przedmieści

subversives - wywrotowcy

suffrage – prawo głosowania

summit - szczyt

super majority – przytłaczająca większość

supply and demand – podaż i popyt

supply-side economics – gospodarka podażowa

supremacy - supremacja

supremacy clause – klauzula o supremacji konstytucji

Supreme Court – Sąd Najwyższy

surveys – ankiety; sondáže

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

T

English – Polish

Tammany Hall – Tammany Hall	The Zenger Case – Sprawa Zengera
tariffs - taryfy	third party – trzecia partia
taxation - opodatkowanie	Third World – Kraje Trzeciego Świata
taxes - podatki	Three-fifths Compromise – Kompromis Trzech-piątych
Teapot Dome Scandal – Skandal Teapot Dome	totalitarian - totalitarny
technological unemployment – bezrobocie technologiczne	town meeting – zgromadzenie mieszczan
technology - technologia	trade - handel
temperance movement – ruch wstrzemięźliwości	trade deficit – deficyt handlowy
tenant farmer – rolnik dzierżawca	trade imbalance – ujemny bilans handlowy
tenement – dom czynszowy	trade markets – rynki handlu
termination - zakończenie	tradition - tradycja
territory - obszar	treason – zdrada stanu
terrorism - terroryzm	treaties - traktaty
Tet Offensive – Ofensywa Teta	trickle down economics – gospodarka zysków odgórnych
textile – tkanina; tekstylny	trust – towarzystwo powiernicze
The Federalist Papers – Postulaty Federalistyczne	trust-busting – polityka antymonopolowa

U

English – Polish

U.S. Constitution – Konstytucja Stanów
Zjednoczonych

unalienable rights – niepozbywalne prawa

Uncle Tom's Cabin – Chata Wujka Toma

unconstitutional - niekonstytucyjny

underconsumption – niedostateczne spożycie

Underground Railroad – Kolej Podziemna

Underwood Tariff – Taryfa Underwooda

undocumented worker – pracownik bez dokumentów

unemployment - bezrobocie

unicameral - jednoizbowy

union – związek; zjednoczenie

United Nations – Narody Zjednoczone

upward mobility – awans społeczny

urban - miejski

urban development – rozwój miejski

urbanization - urbanizacja

utilities – przedsiębiorstwa użyteczności publicznej

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

V

English – Polish

Versailles Treaty – Traktat Wersalski

veto - weto

veto override – anulowanie weta

Vice President – wice-prezydent

victory - zwycięstwo

Vietnam - Vietnam

viewpoint – punkt widzenia

Volstead Act – Ustawa Volsteada

vote - głos

Voting Rights Act (1965) – Ustawa o Prawie
Wyborczym (1965)

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

W

English – Polish

Wagner Act – Ustawa Wagnera

war - wojna

War against poverty – wojna z ubóstwem

Watergate scandal – afera Watergate

wealth - bogactwo

welfare capitalism – kapitalizm pro-socjalny

welfare reform – reforma systemu opieki społecznej

West - Zachód

western - zachodni

Whiskey Rebellion – Rebelja Whiskey

White House – Biały Dom

white supremacy – dominacja białych

wildcat strike – strajk bezprawny

women's right – prawo kobiece

Women's Suffrage – Prawo Głosowania Kobiet

work ethic – etyka pracy

working class – klasa robotnicza

Works Project Administration – Administracja
Robót Publicznych

World Court – Trybunał Międzynarodowy

world war – wojna światowa

worldview - światopogląd

Wounded Knee – Wounded Knee

writ of habeas corpus – nakaz habeas corpus

writ of mandamus – nakaz mandamus

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

XYZ

English – Polish

yellow journalism – dziennikarstwo sensacyjne

Yellow Peril – Żółta Zaraza

yellow press – żółta prasa

zoning – strefowanie